

Голосна справа.

Сьогодні розпочинається в Києві голосна справа, що потужними відгуками прокотилася вже по всьому цивілізованому світі, скрізь викликаючи надзвичайне зацікавлення. Справді—ритуальна справа не в призерку темного середньовіччя, а на початку ХХ століття—це вже само по собі заслуговує на увагу. Але є в цій справі й інші моменти, яких не можна обминути.

Вчора вийшла огидна, брудна шматка, що припинилася була на довгий час, а тепер знову вилазить на світ Божий, рахуючи на сенсацію, звязану з справою Бейліса. „Двухглавий Орелъ“ знов виступає з своїми божевільними криками про ритуальні душогубства, ще і ще раз проказуючи огидний наклеп свій на цілий народ. Брудна газетка силкується передбачити навіть судовий присуд що-до данної справи і називає її, не вагаючись, просто ритуальною. Отже, не дожидаючись суда, люде вже вирішили справу й тягнуть до відповідальности цілий народ, накликаючи кару на його. Агітація, як бачимо, йде по старому і по старому рахує на темноту й забобонність, на ворожнечу національну та релігійну, на той нарешті психічний примус, який можна витворити й практикувати, пускаючи без упину все одну й ту саму вигадку. І безперечно, що ця обробка відповідних елементів подекуди свого досягає, принаймні збуджує неясні підозріння, або хоч творить ту обстанову, серед якої прищеплюються всякі непевні чутки, всякі злісні вигадки та двозначні поголки. В цій атмосфері легше прийнятися ритуальній легенді, хоч вона й не має під собою жадних фактичних підстав. Що до цього, то автори й пропагатори кривавого наклепу свого досягають.

Але вони все-таки помиляються, що до дальшого. Легенда, перше поширена по всьому світі, втратила вже всяку віру до себе і ритуальна справа ніде вже неможлива, окрім кількох темних закутків. Це значить, що нехай що роблять, нехай як кричать „орлята“,—грунт усувається з-під їхніх ніг, легенда видимо на наших очах старіється й підупадає. І незабаром навіть у темні закутки загляне проміння, щоб освітити оті людозненависні заходи й заплямувати їх загальним призириством.

Ми не знаємо, що скаже суд у данній справі, і не беремося вгадувати. В одному певні, що який би не був присуд, а ритуальній легенді швидко вже, от-от буде край і коли обмовці й матимуть перевагу, то це буде Пирова перевага, тоб-то початок кінця пануванню темноти.

Сергій Єфремов.